

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРВЪУЈВОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Ад-
министрације Космај-
ска ул. бр. 22Огласи се дају у Ад-
министрацији. Цена
утврђена.Неплаћена се писма
не примају. — Руко-
писи се не враћају.Писма, рукописе, ко-
вац и све остало што
се односи на лист,
слати власнику листа

Офанзива на Западу

СОЛУН, 30 августа

Офанзива на Западу почела је. У Аргони се већ три дана воде крваве и огорчене борбе. Англо-француске трупе имају успеха. Немачки губитци се цене на 40.000 душа.

Последњи чин у трагедији

Бугарска је дошла до последњег чина у трагедији свога државнога живота. Треба иреластати њезин државан рад од Берлинског Конгреса, па до данас и онда ће се јасно видети, да је цео тај њезин рад био авантура. Бугарска интелигенција, хрђавим правцем васпитана, игра улогу авантуриста, а сам бугарски је народ глупа маса, која живот свој бесвесно управља по њима.

Руском крви заснована бугарска слобода предала се одмах германству. Цео даљи живот њен, опсеђавајућим државним напретком, почивао је на германској помоћи. Све, што су до да нас Бугари добили, ништа није добијено из њихове снаге, већ је све то добијено подмуклом хигемонском, германском, дипломацијом, а руском слабашћу. Таком својом дипломацијом германство је хтело Србији, као хурији за германске пројекције рећи: „Ето видиш, ако слушаш као Бугарска, и теби ће добро бити.“ Српски народ је то одбио. Германска је дипломатија упутила Батембера, да погази закључак Бертракта и прогласио је присаједињење Источне Румуније Бугарској. Проширење без бугарске крви. — Германство је преко Бугара и оне историске Америкашке, коју су „македонске“ комите вуцарали собом, створило бугарско македонско питање. Море невине српске крви је проливено. Циљ је била, да се Балкан још ситније поцева. Македонија је требала да добије аутономију и у њој опет једнога владарца — Германа. Бугари су на томе радили и данас раде. Дошла је не-

сретна, 1908 год. Гажњем међународнога уговора. А. Угарска је огласила насилну анексију. У исто време српскога бола — Бугарска, опет гажњем међународнога уговора, стреса са себе турско вазалство и проглашава се независном. Опет напредак без бугарске крви, а туђим (српским) поразом, — Дошла је 1912 година. Српска крв, српске мишице, српски топови, све о своје руву и круву отеше Једрене и дадоше га Бугарима. Разметљиви Бугарин, Данев, несмишљеним својим дипломатским авантурама на Лондонским Конференцијама вукао је целу Европу за нас скоро пола године. Када је Бугарска, по германском наређењу морала изазвати 16. јуна 1913. године, ту је први пут показала своју „балканско-јапанску“ крв. Брегалница о њој свеопцу даје.

Сада се дигла културна Европа, да ослободи Балкан, на коме су и Бугари, ови се томе одупиру. Малешни су. Пустите их, они приуговљавају последњи чин у историји њихове најновије слободе. Најближа ће историја записати, да су Бугари 1877 године, после петвековног турског ropства, руском крви добили своју слободу, а 1915 год. морали су је изгубити ради своје неспособности о уживању те слободе.

Рабош

Чујем јуче да су опет у Управи Монопола спалили једну извесну количину папира, која је ухаћена у кријумчарењу. Наши ратници, који се налазе на положајима оскудевају у папиру и жижицама и не могу да их добију ни за паре а ови у монополу пале.

Побро би било да они у монополу лупну мало главом о зид, па да се папир и друго у месно ватри да нашим ратницима.

Аргус

Национална економија

Ми незнамо, како ћемо да крстимо по еснафлуку фијакеристе, таљигаше и у опште све оне, који колима и коњима својим стоје публици на расположење, да чине нужне услуге и прибављају себи зараде од тога: Нека се зову ма којим именом, главно је за нас, да и они иду истим путем као и сви други, који неће да поштују закон и неће да се придржавају прописане таксе, већ одмеравају по својој вољи и уцењују њуде у моментима њихове највеће потребе. Најгоре пролазе путници, који морају железницом путовати. И ако је прописано, колико се имаде платити од Београда до прве железничке станице, оно се ипак плаћа чак и двоструко више тако, да колски подвој од Београда до прве железничке станице више пута стане више, него железничка карта треће класе од те прве станице до Ниша.

Даље, ми немамо у Београду никаква саобраћајна средства осим фијакера, међутим многа се већа надлештва повукоше по периферијама. Цене фијакера су пак тако високе, да их ни средња класа, а камо ли нижа не могу поднети. Фијакеристе се, туђе на скулу коњску храну. Признајемо, да је храна поскупљала, али се мора признати, да то поскупљивање не стоји ни у каквој пропорцији са повећаним подвозним ценама. Исти је тај случај и са таљигашима. Таљигаш данас неће ни каџије узети у руке за динар. Пренос дрва, робе, или у опште каквих ствари толико је скупо, да се често човек одриче и најужнијих потреба, само да не плаћа подвоз. У Београду таљигаше и жене и то је за похвалу. Таки женски таљигаш често и сам говори: „ако у вече не дођем најмање са 15 динара кући, онда није ни био никакав дан“. Коњска храна кошта дневно највише три динара, онда јој остаје 12 динара дневнице.

Колико плате има деловођа Београдске Општине?

На Галипољу

— Успешна офанзива на целокупном фронту —

— Спец. извештај —

СОЛУН, 23. августа.

Овога часа је стигао телеграм из Атинe у коме се јавља, да се започета савезничка офанзива на целокупном Галипољском Полуострву врло успешно продужава. Савезници су потукли Турке, поред знатних губитака, на више тачка, и Турци се сад налазе у општем одступању. Број заробљеника цени се на неколико хиљада. Заробљени су и топови тежег калибра. Пад вароши Галипоља очекује се у току неколико дана.

САНТЈАГО.

Акција сумарена

Спао им значај

Лондон, 29. авг.

Лорд Болфур је изјавио, да акција немачких сумарена није сад тако интензивна као у почетку рата. То долази услед тога, што су сад и енглеске трговачке лађе снабдевене топовима и митраљезима, те су бале у могућности, да потопе више непријатељских подморских бродова.

Над Венецијом

Пропали покушај аустроуких авијатичара.

Солун, 30. авг.

Из Рима телеграфичу солунском листу „Независност“, да су прекијуче три аустроука аероплана летела над Венецијом у намери да барају бомбе на небраћену варош. Како су у близини Венеције била постављена два топа искључиво за глхање аероплана, то су они изненадно осули брзу палбу на аероплане и успели да их огерају са вароши.

Изгледа да је један аероплан оштећен пошто се нагло почео спуштати.

Око Толмина

Успех италијанских трупа

Рим, 29. авг.

Италијанске операције у правцу Толмина развијају се необично брзо и довеле су трупе генерла Кадорна блаву вароши, коју је циљаво станаовништво већ евакуисало.

Пад Толмина очекује се сваког часа.

Појачања у Зардахелима

Нове трупе за офанзиву

Атина, 30. авг.

Овдешње француско посланство добило је депешу, да је у Дареанеле стигло из Мреела 60.000 војника са потребном тешком артиљеријом.

Ова ће војска узети учешћа у садашњој офанзиви на Галипољском Полуострву.

ВОЈНА СИТУАЦИЈА

Италијанским операцијама

Италија продужује храбро своје наступање. То се потврђује нарочито у пределу Карса, где војска која ту оперише држи све висове од Монте Сан Микеле до Монте-Сеј Бузи. Одатле она господара над гласијом која се спушта ка другој аустријској лавији Добердо. То ће енергично наступање загоризити Трсту са сува у исто време кад ће му загоризити опасност и са мора. Али ја мислим да се ту, са те стране, и завршују мудри циљеви Италије. Те планине је врло тешко нападати а врло лако бранити да би могао било један или други од противника начинити на њима пролом кроз који би могао да јурне талас инвазије. Италија је стекла искуства нашом деветомесечном непомичношћу и поред наших огромних напора којима смо постигли местимичне успехе. На у Трајенту, ни у Корушкој наша храбра сестра неће моћи употребити свој полу-милион извршних војника, којима она ту располаже. Ценећи да је потребно у најширој мери, милион војника за одбрану њеног граничног фронта од 300 км. од којих 170 км. представљају планине усправне као зид, њој остаје још пола милиона војника првог реда. Та маса треба да тражи своју употребу и да нађе тачку, где ће применити своју снагу. У томе погледу она може наћи у Босни и Херцеговини диван терен одакле ће моћи циљати на Пешту и Беч. Она може тамо доћи прешавши Јадранско Море преко мостобрана који чини Црна Гора. Ако она мисли да не треба да се сувише приближи српском земљишту, где је зараза престала, она бар може да замисли да јој храбра срп-

ска војска послужи као величанствена побочница и да се на тај начин створи нека врста ходника кроз који ни једна непријатељска војска не би могла проћи а да не буде сатрвена на оба своја бока.

Јавили су нам да централне силе спремају нову војску на Дунаву да нападну храбру српску војску. Дужност, а и најпречи интерес савезника је да бране наш Србе. Најбољи начин да се одбије тај напад јесте у томе да се он и предвиди. Да би се одбранили, треба напасти кад имамо средства да то учинимо као што је случај са нама. У осталом, Италија ће осигурати завојевање Истрије и Тријента само заједничком победом савезника. Циљ је Италије виши него задовољење личних интереса и освајање иредентних територија. Италијански народ, свесан своје народне величине, разумео је да ствар савеза превазилази хоризонт Јадрана па чак и баријеру Алпа. Он је имао пророчанску проицавост да ће овај рат, који је обухватао готово целу Европу, променити крсту света и да ће бити морални само они народи који буду учествовали у тријумфу праве цивилизације над немачком „културом“, у тријумфу идеје и идеала над обожавањем грубе силе и материје.

„Еко де Пари“

Поход на Србију

— Деманти из Берлина —

Букурешт, 30. авг. Из Берлина званично демантују све вести букурешких и софских листова, које саопштавају о концентрацији немачке војске на српско, граници, Немачка апсолутно не помишља да се излаже несигурним авантурама, због којих је њена савезница Аустрија

већ прескупо платила.

Судбина Србије — вели се у том демантију — решиће се искључиво на руском фронту, као уопште одлучујућем у данашњем рату. А што се тиче директне везе са Турском она се не исплаћује жртвама које би требало уложити за њено постигнуће.

Аустријски губатци

— Аустрија је изгубила према Италијанима преко 140 хиљада људи. —

Букурешт 30. авг.

Према листозима Министарства Војног у Бечу излази да је Аустрију стало ратовање са Италијом до данас преко 140 хиљада душа, као рањених, мртвих и заробљених у сразмери највећи број је погинулих као последица полицијског ратовања.

Заузеће Кастро

Аустријска утврђења у италијанским рукама.

Солун, 30. авг.

Италијанске трупе после упорне борбе заузеле су варош Кастро Утарђење ове вароши, која су била најмодерније саграђена налазе се у индијанским рукама, у њима је нађено много муниције и оружја. Има и заробљеника.

Богаљи у Немачкој

— У Немачкој је огроман број класних и слепих. —

„Морнинг Пост“ јавља, да је по свима мањим варошима и селима у Немачкој страховито много на рода кљаста и слепа. Те богаље власти не пуштају у Берлин, да не би пали у очи дописницима неутралних листова. Тежак утисак чине маса војника, по спољашности врло здравих, али душевно оболелих. Цензур-

них услови, под којима се налази аустро-немачка штампара, такс су фино разређени, да страним посматрачу изгледа као да немачке новине јављају само истину. Том околносту се једино објашњава искрена вера немачког света у коначну победу.

Потопљене угљарице

— Успех руске цр оморске флоте —

Петроград, 28. авг.

Руска црноморска флота имала је прекјуче згвидних успеха пред улазом у Босфор. Потопила је 26 турских угљарица, које су биле упућене за Цариград.

Од посаде спасено је 42 лица. Они су изјавили да за овим транспортом стиже други од 30 угљарица. Флота је наставала брижљиво крстарење покрај Босфорског улаза.

Манифестације у Букурешту

— Поводом руских успеха. —

Букурешт, 30. авг.

Синоћ су омладанци одржали пред руским, енглеским, француским и италијанским посланствима бурне манифестације, поводом сјајних плодова нове руске офанзиве. Руски посланик је изашао на балкон зграде посланства и на француском језику се зазлагодарио манифестантима! Потом су манифестанти отпевали руску химну. Призор је био величанствен.

Дневне вести

даље лаганим, еластичним кораком као мала безбрижна деца.

У гостионица седоше пред красну Веранду. Тек што смо сели кад чусмо под Верандом кавгу и псовку.

Наш Грк нешто се прав да гостионичару а ми слушамо ради забаве.

Али то не потраја дуго.

— Кад не бих имао других гостију — промрља гостионичар, пењући се уз басамаче ка нама.

— Молим вас, господине, — упити млад Пољак гостионичара при излазу, — ко је тај господин и како му је име?

— Ех — ко зна, ко зна како се зове тај лола — прасну гостионичар и погледа љутито — ми га називамо вампир.

— Је ли сликар?

— Чудан ми занат! Слика само мртваце. Чим умре

Седица Главног Одбора

Главни Одбор за снабдевање животних намирница одржао је у министарству народне правде седницу, на којој је решавано о мерама, које би се требале предузети, како би се што лакше дошло до животних намирница.

Одобрен кредит

Министру грађевина одобрен је кредит од 200.000 динара за отварање поштанско-телеграфских станица у арбанској области.

Полицијски указ

Велики указ о размештају полицијског особља готов је и биће прекосутра у званичним новинама публикован.

Поплон из Француске

Срелишни Одбор добио је велику количину разноврсних корисних поклона из Француске, да раздели нашим суграђанима пострадалим од рата, као и рањеницима и болесницима.

Шта то значи?

Синоћним пиротским возом испраћено је из бугарског посланства у Нишу за Софију велики број кофера са непознатом садржином.

Трговачка школа

Трговачка школа проф. Тодоровића и Стојановића која је основана 1910 године у Београду, почеће рад ове школске године у Нишу. О упису, почетку рада и др. објавиће се преко дневних листова.

† Коста Живковић

Јуче је у Београду умро у 69 години после дугог боловања Коста Новковић трговачка агент и бивши дугогодишњи београдски трговац, отац г. Живка К.

ФЕЛТОН

ВАМПИР

— Јан Неруда —

У даљини белило се море као млеко, за тим се црвенило као ружа, између острва жутала се као наравца а под нама бејаше красна зелено-плава боја као провидан Сафир.

Све беше у пуној својој красоти, нагде већих бродова, већ само две мале лађице с енглеским заставама које пролажаху обалом. Један беше са дванаест весала, и кад би се она уздигла капало би с њих растопљено сребро.

Поверљиви делфини чагањали су се између њих и облетаху у дугим луковима поврх воде.

С часа на час летели су изнад неба мирни орлови,

мерећи простор између два дела света.

Цела околина око нас беше покривена расцветаним ружама, чији мирис испуњаваше ваздух.

Од кафеане према мору разлегаше се чистим ваздухом музика коју је даљина гушила.

Слика беше ванредна. Сви смо замукли и целим бићем се упали у рајску слику.

Млада Пољкиња лежала је шезлонгу и главу наслонила на драганове груди.

Бледо њено лице лако се задрвенило а из плавих очију падаху сузе

Вереник је то разумео и изљубио је сузу са сузом.

И њезина се мати расплаче — а мени — мени бејаше врло чудно.

— Овде ће оздравити и душа и тело, шапуташе девојка. — Како је срећан овај крај!

— Сам Бог зна да немам непријатеља, али кад би их имао, овде би им опростио! — рече отац потресеним гласом.

И опет сви ућугаше.

Свима бејаше тако красно, тако неизрочиво слатко! Свако за себе осећао је срећу васељене, а свако би своју срећу поделио са целим светом.

Осећање беше у свих исто, с тога није једно другом ни узнемиравало. А и не узесмо на ум, кад се Грк после готово једног сата подиже, затвори мапу и поздравивши нас лако оде.

Ми остадосмо.

Најзад, после извезног времена кад је већ долину покривала љубичаста боја, према југу тако чаробно красна, опомену мати, на повратак.

Подвгосмо се и спустисмо

ко год у Цариграду или у околани, он га истог дана слика... Али тај вам слика и унапред — и никада не про аши, као ни јастреб.

Стара пољкиња кривку преплзаше: — у њеном наручју свалила се њена кћи, бледа као мрамор — оне свешћена.

Вереник нагло скочи низ басамке, дохвати Грка једном руком за прса, а другом оте блок.

Брзо долетесмо и ми.

Оба двојица се ваљаху по песку. —

Блок беше отворен и на једном листу — била је насликана глава младе Пољкиње: очи за навек затворене, а око чела мирге.

„Стража“ прима огласе по умереној цени

Живковића техничара, сарадника „Политике“.

Лозови Црвеног Крста

Вучење лозова Црвеног Крста извршиће се у Нишу на дан 1 септембра по подне у згради Црвеног Крста.

Шафар

Главни одбор у Нишу добио је 320.000 килограма шећера, који ће за два месеца Месним Одборима, Београд и Ниш добиће по 10.000 кгр.

Белешке

Школа Хајдуковић. Сви разреди основне школе и гимназије добијају темељну спрему и пре и по подне у ов. школи која је и раније стално постизала завидне успехе. Како је ово једини просветни завод у Београду то се овим препоручује родитељима да се овом школом користе сад кад су се деца одстранила од школе због ратовања.

Школа је у дворишту Вазнесељске Цркве.

Лела Перитева

РОМАН из београдског живота

— Ах мамце ја сам ужасно несрећна — зајецала млада девојка падајући на груди ове сивне жене. — Ужасно сам несрећна!

Жена је била изненађена. — Ти, ти несрећна? а што чедо моје?!

Девојка је ћутала и јецала купајући се у сузама. Добра жена е одвиде до кревета, разместила и пажљиво је положи на њега.

— Поематрајући ову сиротицу, без оца и мајке, она се врати у назад за двадесет година и она је била исто тако сиротица, без игде икога. Морала је да ради, да се мучи и злопати не би ан зарадила тамањ онолико колико је потребно за насушни хлеб. и сећајући се свих тих мучка и патњи као и свих по-

руга којима је била изложена у борби за опстанак, она се осети још ближком овој девојци и првргри је још чвршће. Две сузе, две искрене сузе две топле сузе које су тако много говориле, и које је могао да разуме само онај који је пазио, оросише њено још лепо али напорјима преморено и изнурено лице.

— Реци ми, душеце, шта је то што те чини несрећном? Кажми твојој мамица? Можда ћу ти помоћи? — Међутим девојка је ћутала и са главом наслоњеном на јастук јецала је,

— Но, де, немој плакати. Кажми твојој мамици. Да те није ко увредио? Но, па зато немој плакати. Отићи ћемо од нечеље, па ћемо им гробове обићи. За твоју љубав мама ће све учинити!

— Девојка је тихо јецала и грцајући се у сузама њезино лепо тело тресло се!

— Немој плакати! мазила ју је жена милујући је својом руком! — Хајде кажми

мамми шта ти је! — Да ти није... али у том јој паде нешто на ум од чега пре бледе. Али ово је било само за тренут, јер одмах за тим женини бледи образи добише своју пређашњу боју а на уснама се зачео осмех.

— А, душице моја, да тој твојој несрећи није по среди каква љубав? Кажми мамици, има ли против тога лека! —

Девојка се трже као опарена и онако умацкана од суза погледа своју помајку. Затим сва зарумењена као прва пролетња булка сакри главу и зажарено лице на груди добре жене!

— А дакле ту је чвор. Е лудице моја, та ниси зато требала да плачеш. Уместо да си ме песмом дочекала, а ти ударила у сузе. Нешу те тако. Хоћу да те видим насмејану и веселу! А сада ми кажми који је тај, који те је тако несрећном учинио?

— Наставиће се: —

у Главном Штабу под царевим надвором. Сам плакчува се у највећој тајности. Сазнаје се само толико да је генерал Иванов наименован за команданта јужне армије, генерал Аљшов за коанданта западног фронта, а генерал Рузски за команданта свих северних трупа-

Јаја ага

— Крај једне афере —

СКОПЉЕ, 30. авг.

У прошлу недељу је у кавадарском суду било суђење Јаја аги, која је са још 30 другова оптужен за дело покушаја побуне После дводневног претреса Јаја аге и још њих девет који се налазе у бегству осуђени су на смрт, шесторо на 20 година робије а остали су пуштени испод суђења. Скривљене су бранили познати београдски адвокати. Живојин Величковић, Божја Мутавџић и Чеда Костић.

РИСТИЋ.

Пропао покушај

— Покушај Немаца да се одупру Савезницима пропао —

БУКУРЕШТ, 30. авг.

Према званичном извештају из Париза, покушај немачке главне команде на Западу, да се одупре савезничкој офанзиви пропао је. Од 26 и 27 августа на целом се фронту водиле упорне борбе таквом жестином, да је 28 августа непријатељ натеран на повлачење.

Морал код савезничких трупа је одличан.

Муниција

— Јапан се савезнички одужује —

ПЕТРОГРАД, 30. авг.

Питање о муницији не задаје више бригае руској Врховној Команди. Из Јапана стижу редовно нови и нови транспорти муниције. Такође је stigла и знатна количина муниције из Сједињених Америчких Држава:

Грчки маневри

— Краљ међу трупама —

СОЛУН, 30. авг.

Све припреме за маневре су учињене. Маневри ће отпочети 6 септембра.

Јављају из Атине да ће Краљ у пратњи престолонаследника отићи код трупа ради инспектирања.

На Галипољу

— Турци већ изгубили наду —

СОЛУН, 30. августа

На полуострву се воде још увек крваве борбе између савезничких трупа и Турака. Судећи по слабом одговарању изгледа да су Турци изгубили сваку наду. Акција непријатељева свела се на слабо одговарање артиљеријом, коју убрзо Савезници ућуткају.

Последње вести

Наше бојиште

(Извештај Врховне Команде)

— Код Оршаве и Вишеграда —

КРАГУЈЕВАЦ, 30. августа.

У току 29 августа на дунавском фронту прекинуо је непријатељ утврђење код Оршаве, а на дринском фронту спречено му је утврђивање према Вишеграду.

Опет Бугари

— Једна бугарска чета опкољена —

НИШ 30. авг.

Крсти Коњушки, бугарски комитски војвода са још 40 четника унао је пре неколико дана на нашу територију, али је благодарећи нашим пограничним четама опкољен у срезу жеглиговском. Предузете су све мере да им се онемогући бегство у Бугарску.

Руска офанзива

— Распоред главних команданата —

ПЕТРОГРАД, 30. авг.

План за руску офанзиву готов је. План је рађен

ПОДЛИСТАН

Pierre Loti:

Madame Hrysantème

Велики момак са својим великим и кратким рукавицама у друштву младих девојчица, које цвркућу као птице и које се шале с њим учећи га јести са јапанским штапићима играти се јапанске дечије игре: „Птицо полети!“ Забављају се с њим, свађају и пуцају од смеха.

Нема сумње да се Хризантема и Ив вољу, али ја у њему нмам поуздања, па не могу ни помислити, да да би овај „пролазни брак“ могао икако нарушити оданост између „брата“ (друга) Ива и мена.*)

* Loti је овога путостага морнара, који се авео Ив Кермадек, прославио је познатом свом роману „Moufret Vves“, што га је пријавио Алфонс Доде.

XIX

Моја јапанска родбина је врло велика. Другови моји, чиновници с брода, који ме често посећују, налазе у томе велико задовољство, нарочито онај дугачки пријатељ“. — Комочаши таскан Јакај.

Ту је у првом реду дражесна пуница, и дама од главе до пете. Онда две лепушкасте свастике, и неколико млађих тетки.

Имам и једног сиромашног братића — из другог колена — који је цин. У први мах су се устезали да ми га доведу, но кад смо се ипак упознали, нисмо могли да се не насмејемо. Он је био онај број 415!...

Овом се бедном фијакеристи моји другови највише подсмевали, нарочито један, који би имао најмање право на то, мали Шарлс Н., коме је пуница врачара или

тако нешто.

Но ја врло поштујем свога рођака, због његове жустроости и издржљивости. Његове ноге су најбрже у Нагасаки у, па увек, кад треба где да се брзо одвезем, шаљем госпођу Шљиву до његове станице.

XX

Данас сам изненада дошао по највећој жези у Бу-ђен-ђа, Пра улазу у стан нашао сам разбацане Хризантемине дрвене нануле и кожне ципеле.

Наш стас био је широм отворен, а само према страни одакле су допирали сунчеви зраци биле су на прозору слуштене завесе од бамбусовине, а кроз уске штапиће продирали су сунчеви зраци и њихова топлота. Чам сам ушао у собу, пале су ми у очи бронзане вазе, у које је Хри-

зантема пометала неко црвено цвеће.

Она пак сама, била се извалила на под и по обичају спавала после обеда.

...Умела је да своје цвеће врло оригинално уреди. Тешко би било дефинисати што је то радила. У томе се крила нека особита јапанска вештана, коју ми непознајемо.

...Спавала је поваљена лицем према земљи. Висока фризура и игле од корњаче стрчале су као нека грба изнад поваљеног тела. Мала пантљачка која је полазила од струка, чинила је њено витко тело још дужијим него што је. Раширене руке и отворени рукави изгледали су као крила. Поред ње лежао је гитар.

Лежала је као јумртвена вила. Или би човек мислио да је то неки леп и велики плави лептир, коме је неко

крила приковао о под.

Госпођа Шљива, која је својом уобичајеном трижљивошћу дотрчала за мном, изрзиви покретима нерасположење због Хризантеминог нехата, којим је примала свога мужа и господара. И пожурни да је пробади.

— Пустите је, добра госпођо Шљиво, јер ми се овако још више свиђа! —

Своје ципеле сам по обичају оставио на улазу поред ових нанула и ципела, па сам на прстима тихо прошао кроз собу, и упутио се да седнем на веранду.

Велика штета што мала Хризантема не спава увек, јер овако лепо лежећи декорира собу, а у другу руку опет не морам се с њоме разговарати....

— Наставиће се —

Колонијална бакалска радња **ПАВЛОВИЋА И ПАНТЕЛИЋА** БЕОГРАД

Макензијева 74

Добила је велику количину: Пиринча, Криза прве врсте, Бонбоне fine и обичне, Чоколаде и Жута шећера.

Продаја на веће и мање количине по врло умереној цени.

231

2-3

Имам на продају 600 буради

пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатоме:

Љубомир Ристић

хотелијер „Касине“ у Крушевцу.

271 14-20

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту у имам воде у флашама од $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

гостничару хотел „Касина“ у Крушевцу.

193-42-

Потребна су два слагача, ступити могу одмах.

Свесловенска књижара

М. Ј. Стефановића
БЕОГРАД

НОВО

Ф. М. ДОСТОЈЕВСКИ

БЕЛЕ НОЋИ

СЕНТИМЕНТАЛАН РОМАН

с руског превела

Олга Глушчевић—Кочић

Цена 1.50 дин.

Л. Н. ТОЛСТОЈ

ДЕТИЊСТВО

с руског превела

Милца Јанковића

Цена 2.- дин.

287 3-4

СРПСКА КУЈНА У СОЛУНУ

УЛИЦА НИКИ БР. 35.

морена обала више рибарске пијаве

Отворена је и преторучује своје добро јело и пиће

Угоститељ

Рад. Рушчуклић

286,3-5

КОЛОНИЈАЛНО БАКАЛСКА РАДЊА

Житра Вуковића—Београд

ТЕРАЗИЈЕ

добила је већу количину колонијалне робе и препоручује трговцима: зејтин, кафу, соду за веш и сајун, чоколаду, ратлук, фиду, грис 1 врсте и фину маси за обућу из Солуна и Швајцарске као и осталу колонијалну робу.

285

3-4

Париски Етаблисман Орозди — Бак

ФРАНЦУСКА КУЋА У СОЛУНУ

капитал 17,000.000

Због дефинитивне ликвидације овдашњег стоваришта, продаје сву робу en gros и en detail по знатно спуштеним ценама

230

2 10

Модерак ресторак

Од пре неколико дана закупио сам

Ресторацију код „ОСЛОБОЂЕЊА“ у Нишу

која је већ и ранијих месеца била код отмене публице позната као одличан локал. Ја сам се сад постарао, да овај локал преуредим још на бољој основи: све сам реновирао, кујну проширио, добавио стручна лица за кување јела, набавио првокласна пића, и уопште удесио не жалећи новчаних жртава, да смем у својој ресторацији с пуно части дочекати и најотменију публику.

Мислим, да ми је довољна препорука, кад само напоменем, да сам дуго година био главни руковођа највећих београдских ресторана и хотела, и да сам и сам био сопственик таквих локала у Београду, који су и данас чувени по мени.

Молим поштовану публику да се изволи уверити о изврности моје кујне, мога пића и моје услуге, као и о солидности цена.

У исто време, ради многобројних странаца, који се сада налазе у Нишу сматрам за потребно да саопштим да се у моме ресторану може споразумевати на неколико модерних језика.

Ресторан се налази на такозваној Зеленој Пијаци, на крају Поштанске улице.

С поштовањем

Жика Берђан, ресторатер

289,2-5

Антоније Ђорђевић

ШПЕДИТЕР

БЕОГРАД САВА

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.

259

-12-

ОБУЋАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Плаћа по својој тарифи, и то: мушке 6 динара, женске 5 динара. Посао сталан. 255, 14 15

ПЕКМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

ВРЛО ДОБРОГ КВАЛИТЕТА

продајем на више и на мање са сасвим јефтином ценом.

Примам у комисион које и све друге ово земаљске производе. Набављам на нишкој пијаци и експедијем колонијалне и друге робе најјефтиније.

Калман Б. Лебл

новијонер

Ниш, преко пута општине

252,10 15

ЦРКОВА од браћна и има већу количину радња

МИТРА ВУКОВИЋА

208 Београд — Теразије 2 3

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штампарија. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

289 3-16

Извештавајући с неизмерним болом у души све наше сроднике, пријатеље и познанике о смрти нашег милог и никад незаборављеног

Војислава М. Росића

новијара и публицисте

изјављујемо топлу благодарност свима онима који су нам било писмено или усмено изјавили своје саучешће тешићи нас у нашој превеликој жалости за нашим пок. Војом.

Ниш, 20 августа 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Катарина; брат Владимир.

284

3-3

Нашем милом и непрежаљеном

Михајлу Павловићу

БИВ. ТРГ.

даваћемо четрдесетодневни помен у среду 26г септембра ове године у 10 часова пре подне у београдској Саборној цркви.

Молимо сроднике, пријатеље и познанике покојникове и наше да овом тужном помену изјаве присуствовати.

Ожалостена породица пок. Мих. Павловића,
234 1-3

„Стража“ прима огласе по умереној цени.